

MUHTELİF MEMLEKETLERDE OTELCİLİK VE TURİZM ÖĞRETİMİ

Tunay AKOĞLU

I — Hollandada : Otelcilik öğretimi :

1. La Haye Otelcilik Okulu : 1929 senesinde devlet ile Hollanda otel işçileri cemiyeti tarafından kurulmuştur. Bu okulun tahsil süresi 2 senedir. 17-23 yaş arasındaki talebeleri kabul eder ve giriş için lise diploması şarttır. İdareci ve personel yetiştirir.

2. «Maestricht» otelcilik okulu : Tahsil süresi 3 sene olup, bu müddet lise mezunları için sadece 2 senedir.

3. Tahsil süreleri 2 sene olan 6 otelcilik kursu; Bu kurslar, A) Amsterdam, B) La Haye, C) Rotterdam şehirlerinde ikiye ayrılmıştır. Personel yetiştirirler.

Toptan 2 otelcilik okulu, 6 otelcilik kursu.

II — Danimarka : Otelcilik öğretimi : Kopenhag Teknoloji enstitüsüne bağlı özel kısımda mutfak personeli, (ahçı) ve garson yetiştirilmektedir. Bu özel kısmın tahsil müddeti 4-5 senedir.

III — Finlandiya : Otelcilik öğretimi : 6 aylık teknik otelcilik ve personel kursları .

IV — Fransa : Otelcilik öğretimi :

1. Strasburg devlet otel okulu. Personel yetiştirir.

2. Besançon : Kadın otel personeli yetiştirir 8,5 aylık kurslar.

3. Poligny : Kadın personel yetiştirir.

4. Grenoble : Otel-okul.

5. Thonon-lès-bains : Otel-okul. Sadece gençlere mahsus olup idareci yetiştirir.

6. Bonneville : Kadın otel personeli yetiştirir.

7. Toulouse : Pireneler otelcilik endüstrisi tek-

nik koleji = Collège technique d'industrie hôtelière des Pyrénées.

8. Tarbes : «Jean Dupuy» meslek okuluna bağlı otelcilik kısmı.

Holland La Haye otelcilik okulu öğrencileri servis tatbikatında.

9. Clermont-Ferrand : «Amédée Gasquet» ticaret ve sanayi okuluna bağlı otelcilik kısmı. Adı geçen okul bir otelde tedrisat yapmaktadır.

10. Bourges : Kadın personel yetiştirir.

11 — Paris «Jean Drouant» otelcilik okulu. 300 talebesi olan (100 yatılı) bu beynelmilel otelcilik okulu ilk bakaloryalarını vermiş olan lise mezunlarını almaktadır. Tahsil süresi 3 sene olup, bu devre sonunda (1 inci derece otelcilik diploması); yahut 1 sene stajdan sonra (ikinci derece otelcilik diploması) vermektedir. Okul 1936 senesinde kurulmuştur.

12. Nice ticaret okulu otelcilik şubesi : Nice ticaret okulunun 3 şubesi vardır : 1. Ticaret, 2. Otelcilik, 3. Turizm. Okulun otelcilik şubesi 14 veya 15 yaşındaki talebeleri almaktadır. Küçük talebeler 3

senede, büyükler 2 senede Paris otelcilik okulu diplomasına muadil diploma almaktadırlar. Okul hem personel hem idareci yetiştirir.

Turizm öğretimi : Nice ticaret okulu turizm şubesi. En aşağı 17 yaşında olan orta okul mezunlarını alır. Giriş imtihanı vardır. Okulun süresi 2 sene olup, diploma için 1 sene de turistik bir branşta staj yapmak lâzımdır. Okulun bu turizm şubesinin gayesi; tercüman-rehber; seyahat acentesi memuru; turistik bürolara memur yetiştirmektir. Mezunlar (devlet turizm ajanı) veya (tercüman-rehber) diploması alırlar.

Fransa'da saydığımız bu okulların hepsi devlete ait olup, maarif vekâleti tarafından idare olunurlar.

V — İngiltere ve İrlanda : Otelcilik öğretimi :

İngiltere ve İrlanda'da otelcilik öğretimini Maarif vekâleti ile «The hotel and Catering Institute = Otelcilik ve beslenme enstitüsü» birlikte plânlaştırmaktadırlar. Bu sayede ele alınan mevzuun 2 hedefi vardır. 1. Otel personeli yetiştirmek, 2. Otel idarecisi yetiştirmek.

Otel personeli yetiştiren kurslar : «Executive courses» ismini almakta ve süreleri 2 ilâ 3 sene arasında değişmektedir. Bunun haricinde muhtemel otel işçisinin en az 5 sene bilfiil bir otelde staj yapıp çalışması lâzımdır.

Otel idarecisi yetiştiren kurslar : Administrative course for hotels and catering establishments.

Bu iki tip kurslar (birinci derece kurslar) diye adlandırılmaktadırlar.

Daha üstün olan (ikinci derece kurslar) ise aşağıya sıraladığımız 13 şehir veya turistik bölgedeki okullarda verilmektedir. Bu kurslar hem idareci hem de personel yetiştirmekle vazifelidirler.

1. Acton : Acton technical college, Hotel and catering School, Woodlands Extension.
2. Battersea. Bu ilk iki okulun süresi 3 senedir.
3. Blackpool,
4. Borough,
5. Brighton,
6. Cardiff,
7. Cheltenham,

8. Guilford,
9. Hastings,
10. Hendon,
11. Ramsgate,
12. Torquay,
13. Walthamston.

Bu 10 okulun süreleri ise 2 senedir.

İrlanda'da otelcilik öğretimi : 1. «Shannon» hava alanında faaliyet halinde bulunan personel kursları.

2. «Dublin» S. Maria kolejindeki ahçı kursları.

La Haye otelcilik okulu öğrencileri bir derste.

VI — İspanya : Otelcilik öğretimi :

İspanya, otelcilik okulunu 1957 senesi Mayıs ayında Madrid'de «Milli otelcilik okulu» adı altında açmış bulunmaktadır. (*)

VII — İtalya : Otelcilik öğretimi :

1. Maarif vekâletinin kontrol ve idaresi altındaki 3 senelik otel personeli yetiştirme kursları. Bu kurslar İtalya'nın 10 şehrinde (Torino, Floransa, Milano, Cenova, Trieste vs.) faaliyet halindedir.

2. Otellerde faaliyet halinde bulunan ve hususi teşekküllere ait, personel yetiştirme kursları : Sayıları 10 olan bu kurslar : Come, Imperia, Lucque, Syracuse, Rimini, Torino, Torento, Pesaro, Teramo, Frosinone şehirlerinde bulunmaktadırlar. Süreleri 16 ay (8 ay birinci derece, 8 ay ikinci derece için) olan bu kurslar otellerde bulunmaktadırlar.

(*) Revue de l'hôtellerie internationale. Ağustos 1958 sayısı (No. 8). Sahife 22.

3. Bellagio otelcilik okulu : 1949 da kurulmuş bu hususi okul, servis, mutfak, sekreterlik kurslarını ihtiva eder.

4. Devletin kurduğu ve Maarif Vekâletine bağlı «Mesleki otelcilik devlet enstitüleri» :

- a) Stresa otelcilik meslek enstitüsü,
- b) Floransa » » » ,
- c) Abano » » » ,
- d) Napoli » » » ,

Servis, mutfak ve sekreterlik kısımlarını kendilerine bağlı birer okul olarak ihtiva eden bu enstitülerin tahşil süreleri 3 er senedir ve lise ayarındadırlar. Personel ve idareci yetiştirirler.

Turizm öğretimi :

1. Hostes kursları : 1950 senesinde «Centro italiano di Cultura Turistica - İtalyan turistik kültür merkezi» tarafından kurulmuştur. İki sene süren bu kurslara müsabaka ile talebe alınmakta ve rehber, tercüman, hostes, turizm memuru yetiştirilmektedir. Bu kurslar Maarif vekâletinin kontrolü altında Roma - Milano - Bari - Ceneva şehirlerinde faaliyet halindedirler.

2. «Urbino» tercüman - rehber okulu,
«Roma» tercüman - rehber okulu.

3. Roma turizm devlet enstitüsü : Lise ayarı olup 5 seneli ve 2 senelik birer okulu ihtiva eder. Gayesi turizm rehberi, tercümanı ve memuru yetiştirmek olan bu enstitü, 1953 de Palermo'da (Sicilya) ve 1955 de Amalfi'de birer aynı tip okul açmıştır.

Bunların haricinde zaman zaman, seyahat büroları sendikası başta muhtelif teşekküller mesleki kurslar açmakta ve turizm elemanları yetiştirmekte veya mevcutların tekâmülünü sağlamaktadır.

VIII — Norveç : Otelcilik öğretimi :

1. Norsk Hotel Dfagskole, Sola. = Sola otelcilik meslek okulu: 1912 senesinde Norveç lokanta ve otelciler cemiyeti tarafından kurulmuştur. 18 - 25 yaşında talebeleri alır diploma için okul haricinde 2 senelik pratik şarttır. Okul otel ve lokanta idarecisi yetiştirmektedir.

2. Songe Mollers Hotellfagskole, Angardstrand: Angardstrand otelcilik meslek okulu: Hususi okul, personel yetiştiren, aylık kurslar.

3. Skandinavisk Hotellfagskole. Hususi otelcilik meslek okulu.

4. Vest'andets Hotellfagskole. 1951 de kurulmuş hususi bir okuldur.

Norveç'te bu saydığımız otelcilik okullarının hepsi birer otelde faaliyet göstermektedirler ve dolayısı ile birer otel-okul'durlar.

Turizm öğretimi yönünden Norveç'in attığı adımlar sadece Demiryolları ve Denizyolları idarelerinin tesis ettikleri turizm kurslarına inhisar etmektedirler.

IX — Portekiz : Otelcilik öğretimi :

Portekiz'de, mesleki otelcilik öğretimini «Millî otelcilik endüstrisi işçileri sendikası = Sindicato Nacional des Profissionais da Industria Hoteleira e similares» idare edip, plânlaştırmaktadır. Otelcilik ve turizm branşlarında çalışmak isteyen istisnasız herkes bu sendikanın kurslarını takibe ve teori-pratik imtihanlarını başarı ile vermeye mecburdur.

Turizm öğretimi : Turizm rehberleri ile tercümanları, «Millî kültür, turizm ve enformasyon sekreterliği = Secretariado Nacional de Informação cultura popular e Turismo» tarafından yetiştirilmektedirler.

X — Yunanistan : Otelcilik öğretimi :

1. Atina turistik meslekler okulu = Ecole de professions touristiques d'Athènes : 1936 senesinde kurulan, ikinci dünya harbi sırasında kapatılıp, 1951 senesinde yeniden açılan bu okulun otelcilik ve turizm bölümleri vardır. Okul devlete aittir.

2. Korfu adasındaki otelcilik okulu.

XI — Amerika Birleşik Devletleri : (A.B.D.).

İtalyan Profesörlerinden Dünyaca tanınmış bir turizm otoritesi olan A. Mariotti'ye göre A.B.D. bu gün için otelcilik öğretimini en iyi ve başarılı bir şekilde plânlaştırıp tatbik eden devletlerin başında gelmektedir. A.B.D.'nde bir çok hususi teşekkül bu öğretimi ele almış durumdadır. Bunların başında; Amerika otelciler cemiyeti = America Hotel association: National Council of Hotel and Restaurant Education; International Stewards and Caterers Association, gelmektedir. Ayrıca, pek çok otel şirketi (Hilton, Stouffer's Restaurants, Statler gibi.) lokan-

ta şirketleri ile birlikte otelcilik okullarında okumak isteyen talebeye burs vermektedir. A.B.D.'nde bu öğretime verilen değeri otelcilik endüstrisinin milli ekonomideki yerinde aramak lâzımdır. (Otelcilik endüstrisi Parakende satış ve ilaç endüstrilerinden sonra Amerikan sanayinde 3 üncü plânda gelmektedir.)

Bugün bilâstisna bütün A.B.D. eyâletlerinin hepsinde bir kaç tane otelcilik okulu mevcuttur. Bu okulların hepsinin ismini, yazımızı uzatmamak için turaya almadık. Bu mesleki okullar eyâlete ve program'ara göre (College) - (School of hotel administration = otelcilik idarî okulu) - (High School) gibi isimler almaktadırlar. Çoğu üniversitelere bağlı olan bu müesseseler «Bachelor» tâbir edilen yarım lisans diploması vermektedirler. Bu diploma tam lisans diploması olmayıp Avrupa ve diğer memleketlerdeki üniversite lisans diplomaları muadili değildir. Bu konuya yazımızın ileriki kısımlarında bir kere daha temas edeceğiz.

Sayıları yukarıda da işaret ettiğimiz gibi pek kalabalık olan amerikan otelcilik okullarının çoğu husu-

A.B.D. de bir otelcilik okulunda öğrenciler öğretmenin izahatını dinliyorlar.

si teşekküllere aittir, veya hususi üniversitelerin bünyelerindedirler.

Turizm öğretimi : Ne tuhaftır ki Otelcilik (buna bağlı olarak lokantacılık, mutfak ve besi maddeleri mevzularının) öğretiminin bu kadar geliştiği A.B.D.'nde Turizm öğretimi mevzuu hemen hemen hiç ele alınmamış durumdadır.

Burada sadece, New York, Miami ve Baltimor John-Hopkins üniversitelerindeki turizm kursları ile New York'taki Hunter College'de verilen bir kaç turizm dersini zikredebileceğiz.

XII — *Arjantin* : 1943-1946 senelerinde açılan, hususi teşekküllere ait otelcilik okulunun devlete geçerek kapatılmasından sonra, Arjantin hükümeti yeni 5 yıllık programında geniş bir bütçe ile bir otelcilik okulu açılmasını plânlaştırmış durumdadır.

XIII — *Brezilya* : Turizmin bir kolu olan Taşıt ve ulaştırma mevzularına Brezilya Cumhuriyeti'nin 22 bölgesinde mevcut Sanayi okullarında yer verilmesine rağmen, Turizm ve otelcilik öğretimi ancak ufak çapta kurslar yoluyla yapılmaktadır. Bu arada «Bahia» eyaletindeki İktisat fakültesine bağlı tercüman okulunu zikretmek yerinde olur.

=IV — *Şili* : *Otelcilik öğretimi* :

«Santiago» otelcilik endüstri okulu = Escuela Industrial de hoteleros. Personel yetiştirir.

Afrika'da :

XV — *Fas* : 1950 senesindenberi Rabat'ta tahsil süresi iki sene olan (Rabat otelcilik okulu) faaliyet halindedir. Okul teorik ve pratik kursları ihtiva eder.

Yukarıda muhtelif memleketlerde ele alıpta incelediğimiz otelcilik mekteplerinden resmi olanları devletlerin Maarif mekanizmalarında meslekî ve teknik öğretim dairelerinin faaliyetleri konusuna girmektedirler.

Listede hemen göze çarpan çok mühim bir husus da bu okulların ekserisinin başta otelciler cemiyetleri olmak üzere Turizm'le alakalı hususi teşebbüslere ait olmalarıdır. (İsviçre, Norveç otelcilik okulları gibi.) Bu da bazı memleketlerde Turizm anlayışının nasıl hususi teşebbüslere kadar nüfuz etmiş olduğunu pek güzel göstermektedir. Ayrıca resmi olan otelcilik okullarına hususi teşebbüslerin ver-

dikleri bursları da burada belirtmek yerinde olur. (A.B.D.'nde olduğu gibi.)

Hususi teşebbüslere ait olan bu mesleki öğretim müesseseleri pek tabii olarak gene de ilgili devletlerin maarif vekâletleri tarafından kontrol edilmektedirler. (İsviçre'de «Département cantonal des écoles» gibi.)

Otelcilik okulu programları umumiyetle benzerlik arzutmekte ve hepsinde, servis, mutfak, sekreterlik, yabancı lisanlar bölüm'leri bulunmaktadır. Lisan bölümü çok defa sekreterlik kısmı ile bir arada ele alınmaktadır. Amerika'daki otelcilik okulları; ilk, orta ve lise tahsilinin Avrupa'dan farklı olarak yürütülmesi yüzünden programlarında umumî kültür ders'lerine daha çok yer vermekte ve girişte belli sayıda belli bazı dersleri (Matematik, Kimya, Fizik gibi) daha önceki tahsilde almış olmayı şart koşmaktadırlar.

Otelcilik okullarının göze çarpan bir karakteri de adı geçen bu mekteplerde pratik çalışmanın sağlanış şekli olmaktadır. Bilindiği gibi otelcilik öğretimi yarı yarıya pratik bir öğretim olup, pratik çalışmaya teori yani nazari dersleri yanında ihtiyaç göstermektedir, dolayısıyla otelcilik okulu talebelerinin bizzat yemek pişirip garsonluk etmeleri şarttır. Pratik çalışma muhtelif otelcilik okullarında başlıca iki şekilde sağlanmaktadır :

İlk tip en sık görüleni olup, talebelerin okulda yemek yemeleri ve mutfak kısmı talebelerinin yemekleri hazırlaması, servis talebelerinin ise servisini yapmaları esasına dayanmaktadır.

İkinci tip okullar ise bir otelin bünyesi içinde kurulmuş olup, otelde yani pratik çalışma yerinde faaliyet göstermektedirler. Bu otel-okul'ar, talebenin ik gündenden beri ve ilk tip okuldan daha fazla pratik çalışma ile başbaşa kalmasını temin eder. Yukarıda verdiğimiz listedeki Norveç otelcilik okulları, İsviçre'de Luzern otelcilik okulu bu tip okul-otel'e en iyi misâllerdir. Bu tip okul-otel aranjmanlarında otelin müstahdeminin en az % 70 ini talebeler teşkil eder ve hakiki müşteriye -otel müşterisine- hizmet ederler. Hocalar aynı zamanda otel bölümlerinin şefleridirler.

Otelcilik okullarının tahsil süreleri memleketlere göre epey değişiklikler arzutmektedirler, esasen yukarıdaki listede de bu husus hemen göze çarpmaktadır. Meselâ; Paris Otelcilik okulunun; lise bi-

tirme imtihanını vermiş (bizdeki eski bitirme ve olgunluk imtihanları sisteminde olduğu gibi) yani olgunluğunu vermemiş lise mezunlarını 3 senelik bir öğretime tâbi tutmasına karşılık, Cenevre'deki (İsviçre) otelcilik meslek okulu, 3 kısmı için toptan 6 aylık bir öğretim devresini kâfi bulmaktadır. Tabiidir ki birinci okulun otel idarecisi yetiştirmekte olmasına karşılık, Cenevre okulu, sahibi olan kahve ve lokantacılar cemiyetine -yani ufak çapta müesseselerine- eleman yetiştirmektedir.

Bu yüzden otelcilik okullarını incelerken aynı

A.B.D. de bir otelcilik okulunda servise hazırlanan öğrenciler.

zamanda bunların sadece idareci veya sadece personel yetiştirenlerini gözönüne almak icap eder. Bu durumda önümüze 3 tip otelcilik tedrisatı ve okulu çıkmaktadır:

Birinci tip okullar eğitim amacı olarak otel müdürü-idarecisi yetiştirmeyi ele almış olup hem umumî kültüre daha geniş yer vermekte hem de okula girişte en az orta okul veya lise diploması ile ticari bilgiyi şart koşmaktadırlar. Bu tip okulların öğretim süreleri 2 ilâ 4 sene arasında değişmektedirler. (Lozan, Paris otelcilik okulları, Amerika Birleşik Devletlerindeki otelcilik okulları gibi).

İkinci tip otelcilik okulları personel veya ufak çaptaki turizm müesseselerine idareci yetiştirmektedirler. Bu yüzden tahsil süreleri 1 seneyi geçmemekte, mesleki derslere fazla yer verip, pratik çalışmayı ön plâna almaktadırlar. Bu okulların ayrıca meslekten olan (ahçı, barmen, metr, dotel, şef garson, garson) otel müstahdemlerine mahsus 2-3 er haftalık kurslar vererek onların mesleki bilgilerini arttırmalarını sağladıklarını çok mühim bir faaliyet olarak zikretmek yerinde olur.

A N A ,

Saçların bembeyaz, yüreğin temiz Ana.
İçinde bir ateş yanar her zaman,
Yücelikten, insanlıktan Tanrıdan yana !
Çocukların öz dünyası,
Ve sen askerlerin türküsü Ana !
Ülkülerin beslendiği kucak,
Rüyaların tek hâkimi,
Heyecanların en güzeli en asili !
Bayrağımdaki rüzgâr, toprağımdaki koku,
Kahramanları bekleyen duygu,
Şehitlikten, gazilikten, aşktan yana,
Ve sen, karşısında diz çöktüğümüz Ana !

Makbule KALKANLI

DOSTLUK ÜZERİNE

Geliş,
Gidiş,
Tanışmak,
Konuşmak,
Arkadaş,
Dertortağı sırdaş :
Bu Dünyanın tadı tuzu . .
Bir dosta
İçimizi dökebilmek,
Dostla bulunabilmek,
Dostla ağlıyabilmek,
Dostla gülebilmek,
Ne büyük saadet...
Gerçekten dostun bulunduğu yerdir cennet ;
Sevgi : İlahi kuvvet...

Ali ALTINOK
(Muğ'la)

Üçüncü tip teşkilâtlar ise otelcilik öğretiminin çekirdeğini teşkil eden otel müstahdemi yetiştiren kurslardır. Bu kurslara bugün her memleket kendi çapında yer vermekte bu şekilde iyi yetiştirilmiş kalifiye turizm işçisi elde etmeye çalışmaktadırlar.

Dünya'da mevcut otelcilik okulları ve otel müstahdemi yetiştirme kurslarının verdikleri diploma veya belgeler de bir çok değişiklikler arz etmektedirler. Meselâ, Fransızların, Nice ve Paris otelcilik okulları 3 sene tahsilden sonra 1 inci derece otelci diploması, 1 senelik stajdan sonra ise 2 nci derece otelci diploması vermektedirler. İngiltere'de aynı ayar bir diploma ise ancak 5 senelik bir pratik çalışmadan sonra elde edilebilmektedir. A.B.D. deki okulların verdikleri yarı lisans = bachelor diplomasında ise yukarıda bahsetmiştik.

Bütün bu diplomalar esasen meslekî olduklarından milletler arası bir kıyasa tabî tutulupta yorumlanamazlar. Ortada mevcut ve müşterek hakikat hemen hemen bütün ileri memleketlerdeki kalifiye ve bilgili otelci ve otel işçisi yetiştirme arzusu olup; mevcut kurs veya okulları başarı ile bitirmiyenlere garson, ahçı veya herhangi bir otel veya turizm işçisi olarak çalışma hakkı verilmemesidir. Aynı hakikat otel açmak ve idare etmek isteyenler için de mevcuttur.

Turizm öğretimi : Turizm öğretiminin hedefleri başlıca 3 tanedir :

1. Tercüman-turizm rehberi yetiştirme,

2. Teknik turizm memuru yetiştirme,
3. Turizm ve ulaştırma konularında mütehasıs ve idareci yetiştirme.

Bu hedeflerden ilk ikisine lise programlı turizm mekteplerinde üçüncüsüne ise üniversitelerde veya yüksek okullarda varılmaktadır. (Nice ticaret okulu turizm şubesi - St. Gallen (İsviçre) Ticaret üniversitesi turizm branşı gibi.)

Yukarıdaki listemiz bu tip yüksek okul, üniversite veya enstitülerin isimleri ile programlarını ortaya koymaktadır.

Otelcilik ve turizm öğretiminde milletlerarası personel değişiminin faydaları diğer branşlardan çok daha fazla görülmektedir. Bu iki meslekte milletlerarası çalışma esasına dayandıklarından, her şeyden önce beynelmileldir. Bu yüzden otel ve turizm teşkilâtları her sene karşılıklı olarak müstahdem değişimi yapmakta, işçilerini bu yolda daha ileri ve üstün bilgi ile teçhiz etmektedirler.

Gene son senelerde otelcilik öğretiminde atılan yeni bir adım da bu öğretimin transatlantik, uçak gibi taşıt araçlarında da yapılması olmuştur. Nettekim İtalyan transatlantiklerinden birisi bünyesinde bir de otelcilik okulu taşımaktadır. Bu yüzen okulun talebeleri tıpkı bir otel-okul'da olduğu gibi yetiştirilmektedirler. Geçen yaz aylarında ise A.B.D. İthaca eyaleti Cornell üniversitesi otelcilik okulu talebeleri Atlanti kseferleri yapan büyük bir uçak şirketinin uçaklarında Atlantik üstünde, Amerika ile Avrupa arasında yaz tatili stajlarını yapmışlardır.